

І. С. Бабко, студентка

Науковий керівник: **О. С. Сакун**, канд. екон. наук, ст. викладач кафедри бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту

Чернігівський національний технологічний університет, м. Чернігів, Україна

НЕГАТИВНІ НАСЛІДКИ АГРЕСИВНОГО ПОДАТКОВОГО ПЛАНУВАННЯ

Ключові слова: податкові позиції, податкове співробітництво агресивне податкове планування.

У сучасному глобалізованому світі вільного руху праці та капіталів, відсутності бар'єрів зовнішньої торгівлі, розвитком інтернет-комунікацій стрімко та неупинно розвивається міжнародне економічне співробітництво. Із розвитком електронного бізнесу стало значно простіше розміщувати виробничі потужності корпорацій на досить далеких територіях від власне споживачів продукції або послуг. Таке положення дозволяє корпораціям займати більш агресивні податкові позиції, а це, у свою чергу, свідчить про недосконалість системи міжнародного податкового співробітництва. На тлі цього постає вирішення проблеми розмивання податкової бази та виведення прибутків з-під оподаткування [1].

Як було зазначено ОЕСР, ще в 1920-х роках Ліга Націй акцентувала увагу на важливості уніфікації податкових систем країн з метою запобігання подвійному оподаткуванню, інструментом вирішення чого мало стати створення узгоджених правил міжнародного рівня в цій сфері. Однак, як це часто трапляється на практиці, на перший погляд доречне рішення призводить до не зовсім очікуваних результатів. Нині для світової спільноти постала зовсім інша проблема – подвійне неоподаткування.

Як зазначається в Рекомендації Єврокомісії від 06.12.2012 р., податкове планування завжди сприймалося як законна практика, але з часом схеми, застосовувані в його межах, ставали більш «витонченими», а в розумінні Єврокомісії – більш агресивними.

На сучасному етапі все дедалі більше поширення набуває Агресивне податкове планування (далі АПП), але як порівняно нова категорія ще потребує кропітких доробок з боку тих міжнародних структур, які виступили її авторами. Згідно з Рекомендацією Єврокомісії щодо АПП під ним слід розуміти отримання переваг, причинених технологічними труднощами податкових систем чи незбігом між цілями різних податкових систем при застосуванні елементів зниження податкових зобов'язань [3].

Агресивне податкове планування є проблемою для багатьох країн світу, що призводить до суттєвого недоотримання бюджетних надходжень у вигляді податків, загалом ускладнює економічний розвиток країни, знижує ефективність виконання державою своїх функцій.

Найбільші втрати АПП у світі формуються переважно за рахунок практик переміщення боргу, операцій з нематеріальними активами та інтелектуальною власністю, а також трансфертного ціноутворення [2].

Занепокоєність держав помітними втратами у податкових надходженнях та світова фінансова криза стали відправною точкою у розвитку кампанії анти-BEPS.

Її ініціаторами та основними провідниками стали країни ОЕСР (Організація економічної співпраці та розвитку) та Велика двадцятка. Вони узгодили заходи, які формують так звані мінімальні стандарти-BEPS. Чого саме вони стосуються?

1. Удосконалення протидії неналежному використанню договірних норм у сфері оподаткування.

2. Запровадження обов'язку підготовки великими транснаціональними компаніями нового виду звітності з трансфертного ціноутворення (country-by-countryreporting).

3. Утримання від недобросовісних форм міжнародної податкової конкуренції.

4. Удосконалення механізму вирішення транскордонних податкових спорів шляхом підвищення ефективності взаємних узгоджувальних процедур.

Не бажаючи залишатися осторонь таких ініціатив, у листопаді 2016 року Україна повідомила про намір долучитися до кола держав, які готові впровадити мінімальний стандарт BEPS. Тоді було оголошено, що з 1 січня 2017 року Україна приєднується до плану ОЕСР з протидії розмиванню податкової бази.

Наша держава зробила перші кроки в напрямку запровадження мінімальних стандартів анти-BEPS. Підтвердження цьому – внесення змін до Податкового кодексу України наприкінці 2016 року.

Зокрема, було оновлено вимоги до документації з трансфертного ціноутворення, які наближені до рекомендацій ОЕСР у частині підготовки так званих локальних звітів.

Разом з тим чіткої впевненості у тому, що зазначених мінімальних стандартів анти-BEPS буде достатньо для ефективної протидії настільки складному явищу, як зменшення бази оподаткування і переміщення прибутків, наразі нема [4].

Список використаних джерел: 1. Бридун Є. В. Сутність агресивного податкового планування та шляхи його подолання у системі міжнародного співробітництва / Є. В. Бридун, С. В. Богдан // Механізми протидії агресивному податковому плануванню: світовий досвід та практика України : зб. матер. наук.-методол. семінару, 2015 р. – Ірпінь : Видавництво Національного університету ДПС України, 2015. – 125 с. 2. Брехов С. С. Система індикаторів ризиків агресивного податкового планування / С. С. Брехов, К. П. Проскура, О. Є. Сушкова // Економічний аналіз: зб. наук. праць. – 2017. – Т. 27, № 1. – С. 107–119. 3. Дубко А. Агресивне податкове планування на межі закону, або як держава диктує економічні інтереси [Електронний ресурс] / Анастасія Дубко. – Режим доступу : <http://jur-gazeta.com/publications/practice/podatкова-praktika/agresivne-podatkove-planuvannya-.html>.

4. Макеєва О. План дій BEPS як пігулка проти агресивного податкового планування [Електронний ресурс] / Олена Макеєва. – Режим доступу : <https://www.epravda.com.ua/columns/2016/11/29/612679>.

5. Action Plan on Base Erosion and Profit Shifting [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://oecdru.org/zip/2313338e.pdf>.

УДК 332.2:332.624

О. С. Карпушкіна, студент

Науковий керівник: **Ж. В. Піскова**, канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри оподаткування та соціального забезпечення

Університет митної справи та фінансів, м. Дніпро, Україна

ПОРЯДОК ЗДІЙСНЕННЯ ПОДАТКОВОЇ ПЕРЕВІРКИ ПЛАТИ ЗА ЗЕМЛЮ

Ключові слова: плата за землю, нормативна грошова оцінка, орендна плата, податкова перевірка, коефіцієнт індексації.

Як відомо, плата за землю є складовою частиною податку на майно, який, у свою чергу, належить до місцевих податків (пп. 10.1.1 ст. 10, пп. 265.1.3 ст. 265 Податкового кодексу України, далі – ПКУ). Плата за землю складається із земельного податку та орендної плати за земельні ділянки державної та комунальної власності (далі – орендна плата). Порядок нарахування та сплати земельного податку та орендної плати регламентується ст. 269–289 ПКУ. Земельний податок сплачують власники земельних ділянок та земельних часток (паїв), а також особи, яким надано земельні ділянки у постійне користування. Платником орендної плати є особа, з якою укладено договір оренди, тобто орендар. Органи виконавчої влади, з якими укладено договори оренди, у строк до 1 лютого передають податковим органам інформацію про орендарів, з якими укладено договори оренди. Об'єктом оподаткування є земельні ділянки, які перебувають у власності або постійному користуванні. Базою обкладення земельним податком є: нормативна грошова оцінка (далі – НГО) земельних ділянок з урахуванням коефіцієнта індексації – для земель, НГО яких проведена; площа земельних ділянок, НГО яких не проведена. При цьому слід зазначити, що згідно із п. 8 підрозд. 6 розд. XX ПКУ індекс споживчих цін за 2016 р., що використовується для визначення коефіцієнта індексації НГО земель, застосовується із значенням: для сільгоспугідь (ріллі, багаторічних насаджень, сіножатей, пасовищ та перелогів) – 100 %; для земель несільгосппризначення – 106 %. Тобто для розрахунку земельного податку на 2017 р. до НГО слід застосовувати такі коефіцієнти: для сільгоспугідь – 1,0; для земель несільгосппризначення – 1,06 [2].

Стаття 274 ПКУ визначено ставки земельного податку за земельні ділянки, НГО яких проведено (незалежно від місцезнаходження). Ставка податку за земельні ділянки, НГО яких проведено, встановлюється у розмірі не більше 3 % від їх НГО, для земель загального користування – не більше 1 % від їх НГО, а для сільськогосподарських угідь – не менше 0,3 % та